Комісія ООН дійшла висновку, що удари дронів російських збройних сил по цивільному населенню в Херсонській області кваліфікуються як злочини проти людяності у вигляді вбивств

ЖЕНЕВА / ВІДЕНЬ, 28 травня 2025 року – Російські збройні сили скоювали вбивства цивільних осіб за допомогою дронів, що кваліфікуються як злочини проти людяності, – зазначає Незалежна міжнародна комісія з розслідування щодо України у новій доповіді. З липня 2024 року російські війська неодноразово вбивали та завдавали поранень цивільному населенню на території протяжністю понад 100 кілометрів вздовж правого берега Дніпра на Херсонщині. У доповіді повідомляється, що атаки дронів були широкомасштабними, систематичними та здійснювалися в рамках скоординованої державної політики.

Напади здійснювалися регулярно та за схожою схемою, що свідчить про їх плановий, організований і цілеспрямований характер. Немає інформації про те, що російська військова та цивільна влада вжила будь-яких заходів для запобігання або припинення вчинення злочинів.

За офіційними даними внаслідок обстрілів безпілотниками Херсона та 16 населених пунктів на підконтрольній Україні території загинуло майже 150 мирних жителів та ще сотні отримали поранення. Серед постраждалих — чоловіки, жінки та діти, переважну більшість становлять чоловіки. Удари завдавались по цивільному населенню за різних обставин — коли мешканці виходили на вулицю, йшли пішки або використовували будь-який вид транспорту.

Оператори дронів використовували відеосигнали, що передавалися в режимі реального часу вбудованими камерами, для націлювання на очевидно цивільні цілі та скидання на них вибухових речовин. Сотні таких відео регулярно розповсюджувалися російськими телеграм-каналами (деякі з них мають тисячі підписників), демонструючи скоєні злочини та супроводжуючи їх текстовими публікаціями з погрозами нових атак.

Атаки дронів призвели до загибелі та тяжких тілесних ушкоджень, зокрема ампутацій, поранень і контузій, а також до психологічних травм і відчуття страху. У вересні 2024 року жінка з села Понятівка та її 54-річний чоловік потрапили під атаку дрона, який скинув на них вибухівку під час дороги додому. Жінка сказала: "Мій чоловік помер у мене на руках, стікаючи кров'ю, тому що швидка не прибула вчасно. Я намагалася зупинити кровотечу за допомогою футболки, але цього було недостатньо".

По машинах швидкої допомоги, які користуються особливим захистом відповідно до міжнародного гуманітарного права, завдавалися удари дронами, щоб не допустити їх прибуття до постраждалих, які раніше також стали мішенню атак. Частина цих постраждалих померла внаслідок несвоєчасного доставлення до медичного закладу. 45-річний чоловік із села Станіслав розповів, що в листопаді 2024 року, коли він їхав на мопеді, біля нього дрон скинув вибухівку, сильно пошкодивши ногу. Прибула швидка, і поки він отримував першу допомогу, дрон скинув на швидку ще дві вибухівки.

Використання дронів для завдання ударів по цивільних особах, а також об'єктах цивільної інфраструктури, є порушенням основоположного принципу міжнародного гуманітарного права, згідно з яким удари можуть бути спрямовані лише на військові цілі. Зібрані Комісією докази не залишають сумнівів у тому, що виконавці атак мали намір вчиняти ці дії. Тому Комісія дійшла висновку, що російські збройні сили скоїли воєнні злочини у вигляді навмисного здійснення ударів по мірних жителях на Херсонщині. Вона також дійшла висновку, що публікація відеозаписів про вбивства та поранення цивільних осіб є воєнним злочином у вигляді посягання на людську гідність.

Цивільні особи, які живуть у постраждалих районах, перебувають у постійному стані страху через атаки дронів. Мешканці ризикують щоразу, коли виходять на вулицю, остерігаючись атак безпілотників. Багато хто чекає похмурих днів або шукає притулку під деревами або в іншому місці, якщо це можливо. Страх викликають і часті повідомлення у Телеграмі, наприклад: "Поки листя не впаде, валіть з міста, смертники".

Обставини атак, відео та конкретні погрозливі дописи свідчать про те, що російські збройні сили та ті, хто їх підтримує, коїли акти та погрози насильства з першочерговою метою поширення терору серед цивільного населення, що є порушенням міжнародного гуманітарного права.

Старший медичний працівник лікарні в Херсоні розказав про російських військових: "Вони просто переслідують і полюють на цивільних осіб, які ходять на роботу або вигулюють собак. Вони скидають вибухівку з дронів, ніби це відеогра".

Масштаб та інтенсивність атак дронів на цивільних осіб та об'єкти, а також руйнування будинків та базової інфраструктури, удари по всіх видах транспорту, включно з екстреними та рятувальними службами, зробили постраждалі райони непридатними для життя і не залишили багатьом мешканцям іншого вибору, окрім як тікати.

Неодноразові атаки дронів, розповсюдження відеозаписів, а також численні онлайн-дописи, що прямо закликають населення виїхати, свідчать про скоординовану державну політику з боку російської влади, спрямовану на насильницьке виселення цивільного населення з Херсонщини. Тому Комісія приходить до висновку, що російські збройні сили могли вчинити злочин проти людяності у вигляді насильницького переміщення населення.

Комісія вивчила понад 300 загальнодоступних відео атак, а також 600 дописів, розміщених у телеграм-каналах, та встановила особи жертв цих атак, де це було можливо. Було опитано 91 особу з районів, що зазнали ударів, включно з потерпілими, свідками, представниками місцевої влади та медичними персоналом.

Довідкова інформація: *Незалежна міжнародна комісія ООН з розслідування щодо України є незалежним органом, дорученим Радою ООН з прав людини, зокрема, розслідувати всі передбачувані порушення та зловживання правами людини та порушення міжнародного гуманітарного права, а також пов'язані з ними злочини в контексті агресії проти України з боку Російської Федерації. До складу Комісії входять Ерік Мьосе (Голова), Пабло де Грейфф та Врінда Ґровер.*

Комісари були призначені Головою Ради ООН з прав людини, вони не є співробітниками ООН і не отримують оплату за свою роботу. Хоча Управління ООН з прав людини підтримує Комісію з розслідування, комісари діють в особистій якості й повністю незалежні від будь-якого уряду або організації, включно з самою ООН. Будь-які погляди або думки, представлені в цьому документі, є виключно поглядами уповноважених комісарів.

З питань, пов 'язаних зі ЗМІ, звертайтеся до *Сауле Мухаметрахімової, радника зі зв'язків зі ЗМІ,*Комісія з розслідування, saule.mukhametrakhimova@un.org, *або (+43-1)* 26060-83450 або (+43-676) 3493464*; або Тодда Піттмана, радник зі зв 'язків зі ЗМІ слідчих місії Ради ООН з прав людини, todd.pitman@un.org або (+41) 76 691 1761; або Паскаля Сіма, співробітника з питань ЗМІ Ради ООН з прав людини, simp@un.org.*